

BR14384

onderzoeken groei pgb

25 juni 2008

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie VWS,

Per Saldo, de belangenvereniging van mensen met een persoonsgebonden budget, maakt zich ernstig zorgen over de ingrepen in de AWBZ per 2009 die het kabinet voor ogen staan. Al eerder ontving u ons standpunt (zie bijlage 1) met daarbij het nadrukkelijke verzoek om vergaande inperking van de AWBZ tegen te houden en het beleid zo bij te stellen dat niet nodeloos veel mensen begeleiding wordt onthouden en dat zij niet uit de AWBZ worden geweerd. In deze brief wil Per Saldo, samen met andere cliëntenorganisaties en de MOgroep Jeugdzorg, u graag aanvullende informatie bieden op basis van de onderzoeken die de staatssecretaris heeft laten uitvoeren naar de oorzaken van de groei van het pgb.

Per Saldo, MOgroep Jeugdzorg, Landelijk Platform GGz, NPCF, CG-Raad, Balans, NVA en VGbelang zijn van mening dat de resultaten en inzichten van deze onderzoeken onvoldoende in het kabinetsstandpunt en de pakketmaatregelen doorklinken. We willen u in deze brief graag informeren over belangrijke onderzoeksuitkomsten en u daarbij vervolgens aanbevelingen bieden voor beleid. Wij vragen u de staatssecretaris te bewegen deze onderzoeksresultaten en de aanbevelingen uit deze brief inhoudelijk in haar beleid te betrekken.

Onderzoeken groei pgb

Twee onderzoeksbureaus hebben op verzoek van de staatssecretaris de problematiek van jongeren met psychiatrische problemen in relatie tot de grote instroom in de AWBZ en het pgb onderzocht. PricewaterhouseCoopers (PwC) onderzocht de aanwas van pgb via de AWBZ-indicaties van bureau jeugdzorg. Het ITS onderzocht bij zorgkantoren de ontwikkeling in de groei van het pgb en bij budgethouders hun motivatie en gebruik van pgb met extra aandacht voor jongeren met psychiatrische problemen. In het derde onderdeel van het onderzoek komt deze groep kwalitatief in beeld. Hun problematiek wordt in beeld gebracht en zij vertellen waarom ze een pgb hebben en wat ze ermee doen.

De resultaten van deze onderzoeken zijn verwerkt in de brieven van de staatssecretaris met haar visie en die van het kabinet op de toekomst van de AWBZ. In deze brieven verwijst ze echter vrijwel alleen naar statistische informatie over de groei van het aantal pgb-aanvragen. De onderzoeken bevatten echter veel belangwekkende informatie over de achtergronden van de groei en het gebruik van het pgb. De staatssecretaris lijkt de onderzoeksresultaten selectief

te gebruiken. Ze zou anders ongetwijfeld moeten onderkennen dat de problematiek van jongeren met psychiatrische problemen ernstig is en niet uit de AWBZ kan worden geschrapt.

We willen u graag meer inzicht bieden in de inhoud van deze rapporten. We hebben voor u een aantal belangrijke resultaten en conclusies op een rijtje gezet (zie bijlage 2). We hopen u daarmee inzicht te bieden in de problematiek van jongeren met psychiatrische problemen en de oplossingen die het pgb hen daarbij biedt. Aanvullend sturen we u ook twee casussen (zie bijlage 3) van budgethouders toe. Per Saldo heeft deze casussen aan de staatssecretaris voorgelegd met daarbij verschillende vragen over de gevolgen van de voorgenomen maatregelen. We hopen daarmee de gevolgen van voorgenomen maatregelen voor budgethouders in de praktijk inzichtelijk te maken en de staatssecretaris te bewegen tot passende oplossingen.

Aanbevelingen

Tot slot willen we u op basis van de onderzoeksresultaten graag enkele aanbevelingen doen:

1. Toegang tot de AWBZ garanderen

De AWBZ dient toegankelijk te zijn voor jongeren met psychiatrische problemen. Deze jongeren behoren tot de kerngroep van de AWBZ. De toelating tot de AWBZ dient dus mogelijk te zijn en de AWBZ moet voldoende zorg en begeleiding bieden aan deze jongeren. De aanspraak op begeleiding is een essentieel onderdeel van het pakket. Dit geldt zeker voor jongeren met psychiatrische problemen.

Zorg in natura moet voldoende beschikbaar zijn en afgestemd zijn op de vraag thuis. Het gebruik van het pgb dient aangemoedigd te worden als een doelmatige en effectieve vorm van flexibele hulp en ondersteuning van het gezin. Zorg in natura dient niet alleen als een alternatief voor het pgb te worden gezien, maar als een aanvulling op de zorg met een pgb.

2. Samenhang en afbakening AWBZ en jeugdzorg

Strikte duidelijkheid dient verschaft te worden hoe de afbakening jeugdzorg en AWBZ gestalte krijgt. Daartoe dient het criterium psychiatrische aanpak uitgewerkt te worden en hanteerbaar gemaakt te worden voor de AWBZ-toegang. Mocht afscheiding van de AWBZ onoverkomelijk zijn dan moet de benodigde zorg/begeleiding goed worden belegd in regelgeving met daarbij de keuze voor een pgb.

3. Verbetering diagnosestelling

De diagnose stelling dient niet alleen vast te stellen of iemand de grondslag psychiatrische probleem heeft en een psychiatrische aanpak behoeft. Ook dient de diagnose in kaart te brengen welke problemen er in het functioneren zijn. Het gebruik van de GAFscore kan hier bij behulpzaam zijn. Het is niet wenselijk dat bij een diagnose ook de zorgvorm wordt beschreven. Dit moet losgekoppeld zijn. Zo niet dan wordt meestal voorgesorteerd op bepaalde vormen van zorg te leveren door bepaalde instellingen. Door het functioneringsprobleem te omschrijven is het mogelijk dat verzekerden zelf hun eigen keuzes maken en de regie voeren

Het is ongewenst dat pgb-bureaus een diagnose stellen, helpen met indicatieaanvraag en tegelijkertijd de benodigde zorg bemiddelen en leveren. Bemiddelingsbureaus zouden hiervan uitgesloten dienen te worden.

De MOgroep Jeugdzorg wil meewerken aan het verbeteren van de indicatiestelling en de protocollen en wil daarbij een coördinerende rol vervullen. Ook GGZ Nederland heeft aangeboden mee te willen denken. De beperkingen van kinderen met psychiatrische beperkingen moeten daarbij in samenhang met gezin en omgeving bekeken worden en dat vraagt om specialistische kennis

4. Verplicht landelijk protocol en beleidsregels

De bureaus jeugdzorg werken nu zelfstandig. Een goede coördinatie tussen de werkwijze van deze bureaus is nodig. Protocollen, beleidsregels en werkwijze BJZ dienen te worden geüniformeerd en gestandaardiseerd. Dit toetsingskader dient een wettelijke basis te hebben. Er moet een uniforme indicatiestelling zijn voor de AWBZ vanuit het bureau jeugdzorg.

De indicatiestellers van bureau jeugdzorg moeten trainingen kunnen volgen. Hierbij dient uitgangspunt te zijn dat indicatiestelling los gekoppeld is van hulpverlening. Het onderzoek van het in kaart brengen van een psychiatrische aanpak vanuit het perspectief van de indicatiestelling dient ook getraind te worden.

5. Leren omgaan met PGB; hulp in eigen handen

Er dient een aanbod te komen voor aankomend budgethouders om te leren omgaan met een pgb en het regelen en inkopen van kwalitatief goede begeleiding en zorg.

We verzoeken u de informatie en aanbevelingen uit deze brief te betrekken in het debat over de toekomst van de AWBZ en de voorgenomen maatregelen. Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief dan kunt u contact opnemen met Frans van der Pas, beleidsmedewerker Per Saldo f.vdpas@pgb.nl tel: 030-789 78 92

We wensen u veel succes in het debat toe!

Met vriendelijke groet,

Aline Saers, directeur Per Saldo

mede ondertekend door:

Tanno Klijn, branche-directeur MOgroep Jeugdzorg

Marja ter Avest, directeur Landelijk Platform GGz

Atie Schipaanboord, adjunct-directeur NPCF

Hadewych Cliteur, plv. directeur CG-Raad

Ids Terpstra, directeur Balans

Fred Stekelenburg, directeur NVA

Wim Drooger, directeur VGbelang

Bijlagen:

Bijlage 1 Inperkingen AWBZ: standpunt Per Saldo over aangekondigde maatregelen

Bijlage 2 Onderzoekresultaten ITS en PwC

Bijlage 3 Casussen van budgethouders met vragen over gevolgen voorgenomen maatregelen